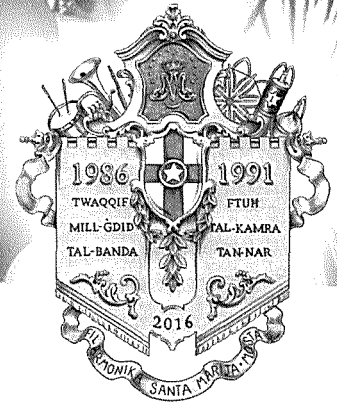

Xi anniversarji Mostin li jahbtu fl-2016

Is-Sur Guido Lanfranco

1716 (300 sena ilu)

Fis-16 ta' Settembru 1716 saret viżta pastorali fil-Mosta mill-Isqof Jacobus Cannaves.¹

1866 (150 sena ilu)

Fil-1866 Karlu Darmanin lesta l-ewwel żewġ statwi tal-Ġimgha l-Kbiragħall-Mosta. Dawn kienu l-Orazzjoni fil-ġnien ta' Ġetsemani u l-Flagellazzjoni mal-kolonna. Huwa maħsub li l-ewwel processjoni tal-Ġimgha Mqaddsa fil-Mosta saret f'din l-istess sena.²

Fil-1866 Giuseppe Bonnici pinga l-kwadru laterali tas-Sagra Familja fl-Egittu. Fl-istess żmien, Raffaele Cremona gie mqabbad ipingi episodji mill-hajja tal-Madonna u l-appostli biex iżejnu l-parti t'isfel tal-hajt bejn il-kappelli.³

Ukoll f'din is-sena, Salvu Barbara kien ikkummissjonat ipingi l-Madonna tač-Cintura (jew Tal-Konsolazzjoni). Din hallas għaliha l-Isqof Gaetano Pace Forno. Aktar tard, l-istess artist pinga lil Santa Filomena għas-sagristija u oħrajn ta' San Gużep.⁴

1916 (100 sena ilu)

Fil-1916 Dun Karm Gauci ta bidu għat-twaqqif tal-Oratorju tal-Qalb ta' Ġesù u kompla warajh Dun Edgar Salomone. Fil-1916, f'dan l-oratorju, Dun Edgar għaqqad grupp ta' Boy Scouts bl-isem ta' Mosta Oratory Troop of Boy Scouts. L-ewwel scoutmaster kien l-għalliem Ċensu Borg u Dun Edgar sar ič-Chaplain tagħhom. It-twaqqif uffičjali sehħ fis-7 ta' Jannar 1917.⁵

1941 (75 sena ilu)

Fil-1941 giet iffurmata l-ewwel fergħa tal-M.U.S.E.U.M. għall-bniet tal-Mosta. Tas-subien saret erba' snin wara.⁶

Fil-istess sena fil-21 ta' Mejju tweled il-Mosta, Leslie Salvino Agius, għalliem u pittur. Kien jgħalliem f'diversi skejjel u ħa parti f'wirjiet tal-arti kemm f'Malta u kif ukoll barra.⁷

1956 (60 sena ilu)

L-aħħar tpingijiet li saru f'din is-sena 1956 għall-knisja parrokkjali tal-Mosta kienu saru minn Rafel Bonnici Cali. Kienu simboli tal-Ewkaristija bħal pellikan, għeneb, qamħ u l-kumplement. Dawn kienu aktar ta' natura dekorattiva u pinguti fuq boards biex jistgħu jintramaw u jizzarmaw meta jkun hemm armat l-altar tar-Repożizzjoni (jew Sepulkru).⁸

Fit-23 ta' April 1956 giet inawgurata skola moderna tas-Civil Defence. Din infetħet f'Tarġa Gap, limiti tal-Mosta. Maž-żmien il-bżonn tagħha naqas minhabba żviluppi godda dwar difiża civili. Giet abbandunata imma fl-1974 giet trasformata mill-gvern għal użu aktar aġġornat u nfetħet bħala skola tal-artiġjanat.⁹

Fit-23 ta' Novembru 1956 miet Windham Grech fid-dar tiegħu fil-Mosta, Villa Grech Mifsud. Tweled fil-Brazil u għadda hajja mżewqa bħala pilota, imhallef, avukat u uffičjal fi żmien ta' gwerra barra minn Malta.¹⁰

Referenzi fil-qosor:

¹ S. Mangion, *Il-viżta pastorali tal-Isqof De bussan fil-Parročča tal-Mosta 1744* (Malta, 2009), 8.

² J. C. Camilleri, 'Mosta's Good Friday procession', *Malta Year Book* (1986); G. Bugeja, 'The rotunda and its artistic treasures', L. Scerri (Ed), *Mosta, the heart of Malta* (Malta, 1996), 91, 101.

³ Bugeja, 91.

⁴ J. Borg & J. A Sant, *It-toroq tal-Mosta* (Malta, 1998), 89.

⁵ M.D. Schembri (Ed.), *Mustensia* Vol. II (Malta, 2007), 200; E.B.Vella et al, *Storja tal-Mosta* (Malta, 1986), 337.

⁶ G. Cassar (Ed.) *Ex annalibus Mustae* (Malta, 2005), 133.

⁷ M. J. Schiavone (Ed.), *Dictionary of Maltese biographies* Vol. I (Malta, 2009), 38; V. Borg (Ed.), *Contemporary Christian art in Malta* (Malta, 2000), 97.

⁸ Bugeja, 98.

⁹ A. Guillaumier, *Bliet u rhula Maltin* Vol. II (Malta, 2005), 512; Borg u Sant, 76.

¹⁰ Schiavone Vol. II, 964; M. D. Schembri (Ed.), *Mustensia* Vol. I (Malta, 2002), 16, 17.